

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egyes évre 6 korona
Három évre 18 —

MÉRLESELK BETÉTEKÉRT ÉRTESZŐ

szombathoz az év végi törvény-
hatóság jóváhagyásáig közzétett
közvetlen napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐRŐL ÉS TUDOMÁNYTAL

Városi Könyvnyomda-vállalat
irásában.Írási közzététel és a szerkesztés
értékéről díjak.

KOZIGAZGATÁSI, KOZMŰVELŐDESI ÉS KOZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEHY INRE. — Feloldás szerkesztő: KONCZ AKOS.

Kiadónáljelen: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT

Hortobágy terményei.

A gazda kénytelen olyan termést csepegtetni, mint szorgalmához, ügyekedéséhez s földjének jó vagy kevésbé jó talajához képest s kedvező vagy kevésbé kedvező időjárás folytán kapott.

Nem ugyan mint gazda, nem is úgy, mint a Hortobágy gazdája, hanem mégis úgy, mint akinek polgári és egyéni köztársaságban is foglalkozni a Hortobágyi jövedelméből alkalmazásának kérdéseivel és mint olyan, ki megismeretelen s aztán meggyötört kíváncsi a történetek s továbbhalhat — a csak pár nappal ezelőtti helyi közgyűlés eredményével kíváncsi foglalkozni — tudniill. közgyűlésének a Hortobágyra vonatkozó határozatával.

Nagyon sorány, de mégis kasszót hozható termésünk van — Ertom ez márt a közgyűlést határozat.

A kezdetben felvetett hasonlatot elémbe állítva, — merem hivatni, hogy jó és értekes mag volt ziverte a Hortobágy hasznosítása nagy területű kertesnek talajába. — Kövendő kívánom tiszta, tárgyilagos s részletesen is kidolgozott javaslata, aztán a kisebb s a kiküldött Bizottságok javaslatai a Tanács javaslata, a Gazdák paraszata s Vinnay Géza mésszaki Tanácsos annak javaslata. — Ezekből termelt a Közgyűlés sorány határozatot, — az elhalasztást.

Tegyük fel, hogy azok a magvak evelő növények magva — ahogy mint olyannak kihajtanak újra a jövő tavaszon és foglalkozunk majd akkor velük. — most foglalkozunk ama sorány határozattal — a kasszával, mi következnek most? — Talán előbbre visszük a kérdést ezzel is.

Tárgyaljon a közgyűléstől kiküldött Bizottság s a Tanács a gazdák érdekeirel kiküldött 15 tagú bizottsággal.

Ez olyan egyszerű dolognak látszik.

Pedig a forma nehezségek magyok s csak úgy lesznek lelkedzők, ha lelkednünk kellőnk valamin. — Alkudjuk le először a Tanácsnak, mint testületnek részvételét az együttes tanácskozásból.

Mert hiszen ha közös tárgyalást tartana s a Tanács ama két csoporttal, mégis csak hivatala marad, hogy a midőn ama csoportok tárgyalása jól az ügy kiterül, tárgyalja le a Tanács maga a kérdést, ama Bizottságok illetve együttes Bizottság véleményének figyelembe vételével. Mert hiszen szabályrendelet szerinti kötelessége, hogy ő — a Tanács, tanácsai határozatát s határozati javaslattal terjessze a közgyűlés elé az ügyet. — Ezt, azt hiszem, a bizottsági tagok mindenképp úgy akarja most is. — Emlékezzék az a lelkézés voltuképpen nem is lelkézés, hanem a közgyűlési határozat helyes értelmezése.

Most menjünk tovább.

1897-ben a közgyűlés úgy intézkedett, hogy az akkor általa alakított bizottságban legyenek gazdák — a gazdasági bizottság tagjai, — legyenek jogászok, a jog és p. a bizottság tagjai s ott legyenek a Tanácsnak ama tagjai is, kik most szakemberek hívatottak eljární. — Közbevetőleg mondva ez egyik indoka volt most annak, hogy a jog és pénzügyi bizottság elé nem került az ügy.

Ugye most a közgyűlésben egyik bizottsági tag részéről, aki tud helyesen s joggal elmondani és tudással bíróval, elhangzott a panasz, hogy most ez a fontos ügy úgy volt a közgyűlés elébe bocsátva, hogy nem tárgyalta a kiküldött bizottság véleményét sem a gazdasági bizottság, sem a jog és pénzügyi bizottság. Pedig szemlélte ezek — a maguk plenaris ülésükön hivatalos voltak tárgyalni — s talán átadott új és helyesebb megoldás javaslatot volna. — Felhívta az a bizottsági tag az értekezés támogatására epen azt is, hogy meg a szervezeti szabályzatot most a jog és pénzügyi bizottság tárgyalja, hogy a szervezeti szabályzat kidolgozására is epen úgy illő bizottságot küldött ki a közgyűlés, mint a Hortobágyi jövedelméből alkalmazása egyében.

En ugyan azt tartom ma is, hogy egy a közgyűlésből kiküldött bizottság tevékenységét — kivált akkor, ha az a bizottság epen ama rendes bizottságok tagjai srábról lett alakítva, nem tárgyalhatja — s sem bírálhatja felül külön a gazdasági s a jog és pénzügyi plenaris bizottság — s azt is tudom, hogy a szervezeti bizottság megállapításai tendenciózusan s azért kerültek a jog és pénzügyi bizottság plenoma elé, mert a közgyűlésben lett az így irányítva; de mégis a Hortobágyi kérdésnek hangsúlyosított súlyát, fontosságát, nehezségét tekintve nem akarok elzárkózni attól, hogy ám tárgyalja le majd ama együttes bizottság munkáját egy a gazdasági bizottság, most a jog és pénzügyi bizottság plenoma is. — Nagyon szeretném, ha a kérdésnek már most a papíron de a nyilvánosság előtt megvitattva lenne ez a részlete is. — A közgyűlés ezekre szabott idejét előre formakérdés vitatásával bárba életbe vágós az — káros elfoglalni, mert az etele formavita kiárasztja a figyelmet s a dolog levezetése jutra már áradtak, idegesek vagyunk s kevésbé tudunk helyesen intézkedni, határozni. — Ezt a mulaszt sokszor bebiztosították.

A sorányi kérdés — a közgyűlési elhalasztott határozat meg egyéb kívánni valókat is lefhagyott kérdésnek.

Az 1897-ben keletkezett közgyűlési határozat csakas jövedelméből alkalmazás tekintetében javaslattal temi rendeltet. Mert másik fontos érdeknek jelölte meg — nagyon helyesen, az állattenyésztés érdekét is.

Ugy ama, mint ezen érdek feltételül kielégítő. Vagyis ügyeznie kell a kiküldött bizottságnak, hogy mindkettőre nézve biztos irányt jelöljön meg.

Bárki állítja is azonban azt, hogy a most beterjesztett javaslatok ezekre nézve nem szolgáltatnak adatokat, tévesen állítja. S így ma nincs megvitatta, hogy azok a javaslatok ez irányban téves uton járunk s a halasztási határozattal nincs megmondva, sem az, hogy azok miért tévesek, sem az, hogy mely irányban mozogjon a kiküldött bizottság?

Az adomából cigány ügy akart gazdálkodni, hogy a levált hozzá szoktatta a közpénzhez s tudjuk, hogy belevetett a gazdálkodásba. Feleik, hogy így járunk. A jövődelem — a halogatás miatt elmaradt s ki meri tagadni, hogy Hortobágyunk mai állapota mellett sülyed folyton sülyed a mi jószág állományunk úgy számban, mint minőségben.

A halasztás tehát, amibe beleegyeztem én is, azért volt szükséges s azért hasznos, nehogy egy helytelen határozat vérszédelme sújtsa e város s lakosait, ne szolgáljon arra, hogy utólag nem gondolkoznak vagy tíz évig, hanem szolgáljon alkalmat arra, hogy egyetértéssel alkossunk olyan megoldást, mely elfektívte egyesek jogtalan előnyétől, használjon a városnak s használjon a város minden lakosának. Én rajta leszek.

Debrecen, 1906. december 15.

N.

Városi közgyűlés.

— A Hortobágy hasznosítása. —

Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 10-én tartotta rendkívüli közgyűlését a Hortobágy hasznosításának ügyében. A közgyűlésen Wesspremy Zoltán főispán elnökölt és megnyitá beszédeben rámutatott a Hortobágy hasznosításának fontosságára. Meggyőző érvekkel támogatta ama meggyőződését, hogy a Hortobágy hasznosításának kérdését okvetlenül meg kell oldani. A megoldásban eltérők lehetnek a nézetek, de abban egyszersmind kell, hogy a mostani állapot tarthatatlanságát belássuk. Higgódt és tárgyalagos vitát kér és meg van győződve, hogy a közgyűlés böjessége a helyes utat meg fogja találni a megoldás kérdésében.

A főispán szép beszédét megelőzte a közgyűlés, mely után Berger Antal dr. bizottsági tag urindítványozta, hogy mivel meg kevesen vannak jelen, ejtse meg a közgyűlés a névszerint való szavazásokat. Juhász Ignác bizottsági tag ellenkező véleményben van és előnök a Hortobágy ügyét kívánja tárgyalni. A közgyűlés az utóbbi indítványt fogadta el és ezzel megkezdődött a tárgyalás.

Király Gyula tanácsnok előadó szíles mederben ismertette a Hortobágy hasznosítására vonatkozó javaslatokat. Kifogástalanul bírálta a javaslatokat, elismertével szála azokról a nemes törekvésekről, melyek életet adtak eme javaslatoknak. Majd végül felolvasta a tanács javaslatát, mely szerint a Hortobágyból 15,000 holdat óhajt hasznosítani, 3-00 holdat öntöztetni, a megmaradó 34,000 holdat pedig közlegelő céljaira kíván felhasználni.

Legelőzár Jánosai Zoltán szólt fel; ő is égetően szükségesnek tartja a Hortobágy hasznosítását, fontosnak tartja az állattenyésztés érdekét is, de nem a város föbbi lakosságának kárna. Indítványozza, hogy e kérdés tárgyalásában és a szavazásban nem vehetnek részt az érdekeltek.

Az előnk felolvassa a törvény és a tanácskozási ügyrend ide vonatkozó szakaszát, majd felhívja az indítványozót, hogy indítványát okolja meg és jelölje meg azokat, akiket érdekelteknek tart.

Jánosai kiellenl, hogy a legelőzési jogot használó gazdák és bárók érdekeltek.

Az ügyrendhez szólt fel dr. Freund Jenő is. Úgy véli, hogy Jánosai kissé túllót a célon az érdekeltség meghatározásában. Szerinte azok az érdekeltek, akik határozott ajánlatot tettek a városnak a Hortobágy megvételeére, tehát azok, akik a gazdák érdekeirelőn előlagódott és a közgyűlés elé terjesztett ajánlatot aláírták.

Ekkor állt fel szóllára Juhász Ignác.

— Az ügyrendhez? — kérdi az előnk.

— Igen, — feleli Juhász és kifejti, hogy a Hortobágy ügyben érdekelt az egész város lakossága, meg Jánosai Zoltán is. (Derűtség.) Freund Jenő töredésként is rámutat, mert az nem kötelező erővel bíró ajánlat, hanem csak terv. Nem fogadják el sem a Jánosai, sem a Freund érvelését.

Komlósy Arthur is előzsi az érdekeltség hangoztatását. Nem érdekelt itt senki. Nyugodt lélekkel részt vehet és szavazhat mindenki. Eddig is ez volt a gyakorlat, ezután sem lehet másként.

Ismételt felszólalásban felel Jánosai Zoltán a felszólalásokra és kijelenti, hogy ő nem használja legelőzési jogát, tehát nem érdekelt. Indítványát lentartja.

Az előnk főispán kijelenti, hogy a gazdák díjat fizetnek a legelőzésért, nem bért. Nincs is legelőzési jog, az csak kedvesem, tehát érdekeltség sincsen.

Előnök a tárgyhöz Márton Imre szólt fel. Említett tesz a két év előtti nagy aszalórt, az általános hasznrágulásról. Kifejté, hogy a házipénztár érdeke másodrendű, mert hiszen minden közjóvédelem arra van hivatva, hogy a város minden lakosának a jólétének előlérsére szolgáljon. A tanácsai javaslatot azon kifejezés miatt is aggodalmasnak tartja, mert azt mondja: „egyelőre csak” 15,000 holdat vesz el a Hortobágyból. Ez azt jelenti, hogy ez csak az első lépés, amelyet követni fog a többi, míg végre a Hortobágyból semmi sem marad meg legelőnek. Ezt ő nem helyesli. Az ügyet különben sem látja annyira előlérsítettnek, hogy azt most tárgyalni lehessen. Habár az ő indítványa látszólag hasznos természetű, az még sem előadásra a kérdésnek, ellenben alkalmas arra, hogy a fontos kérdés alaposan előlérsítettessék. Határozati javaslatot nyújt be (amelyet már ismertettünk), hogy a Hortobágy-hasznosítás ügyét egyelőre vegyék le a napirendről, küldjenek ki bizottságot, amely foglalkozzon behatvan a kérdésnel és közmegelőlérsére oldja meg azt. (Hólyosítás.)

Juhász Ignác szerint ez az ügy még nem terjesztették a szabványozások elé. Nem tárgyalta se a gazdasági, se a jog- és pénzügyi bizottság a tanácsai javaslatát, tehát az a kellő előlérsítés nélkül került a közgyűlés elé. A napirendről való levétel mellett szavaz tehát.

Ezután a városi párti előnk, Kardos László szólt fel. A mi Hortobágyunk ezszázadokon át legelő volt, de a városnak nem volt haszna belőle, aminek pedig haszna nincs, annak értéke sincs. Ez az ügy sürgős. Ha el is fogadják a napirendről való levételt, város határozat alatt közzesszi kéri a kiküldendő bizottságot, hogy pl. március elsőjére indítványt tegyen.

Elfogadja Jánosai Zoltán is a halasztási indítványt, de a Kardos főle módosítással. A tanácsai javaslat nem vi, hiszen már 1848-ban is ki akartak hasznosítani céljából hasítani 15,000 holdat a Hortobágyból. Ha most el is el fogadják a napirendről való levételt, azt csak a Kardos László pótlásával fogadják el.

Márton Imre azt feleli Kardosnak, hogy mért nem sürgette meg az ügyet 9 év óta, mért akarja most 2 hónap alatt átbeszélteni? Nem fogadja el a pótlást. Változtatlanul lentartja indítványát.

Kiss Albert, mikor elolvasta a tanács javaslatát, megdöbönt azon a szón, hogy csak egyelőre akar 15.000 holdat kibasítani a Hortobágyból a tanács, később az egészre ráteszi kezét. Még inkább megdöböntette az a kétségbeesett javaslat, amelyet a gazdák tettek, akik óriási áldozatok árán is meg akarják közeleghöz tartani a Hortobágyot. E kérdést csak kölcsönös jóakarattal lehet megoldani. Kéri, fogadják el a napirendről való levételt kimondó indítványt, mert az ügyet a kellő előkészítés nélkül hozta ide a tanács. A hasznosítás ügye most már nem fog lekerülni a napirendről. Ez a polgármester és a tanács érdeme; üdvözlé érte, de üdvözlé a polgárságot is, amely önvédelmére megmozdult és érdekeit védelmezi. Reméli, hogy e nagy kérdést közmegegyezésre fogják megoldani annak idején. (Élvezés)

Freund Jenő dr. a Kardos pótlásával fogadja el a napirendről való levételt. Eleget tárgyalták már ezt a kérdést, tisztában lehetnek vele. A városnak szüksége van a Hortobágy jövedelmére.

Komlóssy Arthur ismerteti a hasznosítás kérdését. Az indítványt 1897 július havában tették meg dr. Bakonyi Samu és Zádor Lajos. Kilenc év után eljutottunk — a napirendről való levételig. Ugy látja, hogy Márton Imre határozati javaslata itéletnapig halasztja el a kérdés megoldását. Záros határidő kitűzését kéri. Két hónap nem elég, ő felszántandó kötné ki. Júliusig letárgyalhatja a dolgot a bizottság és a szeptemberi közgyűlés elé érdemi javaslatot is tehet.

Zádor Lajos rövid felszólalása után Kardos László kijelentette, hogy csatlakozik a záros határidő tekintetében a Komlóssy Arthur indítványához.

Bakonyi Samu dr. azért szólalt fel, mert felemlítette Komlóssy, hogy ő kezdeményezte 9 év előtt a Hortobágy hasznosítását. Igaz, de akkor magasztos cél lobogott előttük: a ref. egyetem létesítésének az ügye. A város gazdaközössége kulturális célokért sokat áldozott századokon keresztül és öntudatosan áldozni kész ma is. Debrecen hajdani jólétének alapja a kereskedelem és mezőgazdaság volt. Az, aki a gazdasági élet e két tényezőjét szembe akarná állítani, az e város ellensége. (Helyeslés.) Nem hiszi, hogy a közgyűlési terebben ilyen akadjon. A gazdáknak nagy érdekéről van szó, viszont fontos a város érdeke is. Hiszi, hogy a kivezető utat meg fogják találni, hiszen a békkesség jegyében mozog az ügy. A gazdák a közgyűlés előtt fekvő indítványukban nem tagadják a hasznosítás szükségességét, sőt kijelentik, hogy azt elodázhatalannak tartják, csak persze előtér keresnek ök is érdekeik megvédésér-. Jól mondta Kiss Albert, hogy kétségbeesett módon védekeznek, mikor olyan terhet, mint a Hortobágy megvétele, készek magukra is vállalni. Lehettek lennek tartja, hogy a kérdést békés uton megoldani ne lehessen. A dolog még nem is készítettett elő kellőképp, a bizottságokon keresztül sem ment. Ilyen nagy és fontos kérdést nem szabad keresztül erőszakolni, hanem a megoldásnak oly módját kell keresni, hogy a mindenkit kielégítsen. Az öntözés kérdésében támogatja a tanács javaslatát és helyesli, ha az öntözéssel kísérleteket tesznek. A napirendről való levételt elfogadja, de oly pótlással, hogy a kiküldendő bizottság munkásságáról a szeptemberi közgyűlésen tegyen jelentést.

Juhász Ignác elvből ellene van minden záros határidőnek. Ezelőtt 9 évvel is záros határidőt kötöttek ki és imo még ma sem jutott a kérdésre a megoldáshoz. Bakonyi pótlását azonban elfogadja. Ha a bizottság szeptemberben jelentést tesz, módjában áll ahöz mindenkinek hozzájárulni.

Jánosi Zoltán szerint, ha nem kötnek ki záros határidőt, akkor sohasem oldják meg a kérdést. Csodálja, hogy Juhász ellensége a záros határidőnek, hiszen a 9 év előtt kiküldött bizottságot is azzal küldték ki, hogy záros határidő alatt tegyen javaslatot és még sem tett. Ha most nem kötünk ki záros határidőt, akkor még 90 év múlva sem lesz Hortobágyhasznosítás. (Derültsg.) Elfogadja a Komlóssy-féle módosítást.

Ezután az elnök beszárta a vitát. A közgyűlés a napirendről való levételt egyhangulag elfogadta. Utána a két módosítás felett szavaztak, hogy a kiküldendő bizottság a jövő év szeptemberében tartandó közgyűlés elé jelentést (ez Bakonyi Samu-féle módosítás) tegyen el, vagy pedig érdemleges javaslatot (ez a Kardos — Jánosi — Komlóssy-féle módosítás) terjesszen a közgyűlés elé.

Ezen módosítás felett, miután Kardos László és társai névszerinti szavazást kértek és azt a főispán elrendelte, névszerint szavaztak. A szavazás eredménye az volt, hogy a közgyűlés 65 szavazattal 37 ellen a Bakonyi-féle módosítást fogadta el.

Jánosi Zoltán kijelentette, hogy megfelelőbbi a határozatot.

Ezután az elnök kérde, hogy kikből álljon a kiküldendő bizottság?

Márton Imre javasolja, hogy a kiküldendő bizottság tagjai maradjanak a régiek, csupán az elhalt Bánai helyébe ajánlja Jóna Jánost. (Helyeslés.)

Komlóssy Arthur indítványozza, hogy a gazdasági egyesület által kiküldendő 12 tagu bizottság tagjai is válasszassanak be a bizottságba.

Márton Imre ellenzi ezt. A közgyűlés is úgy határozott és csupán Bánai helyére választották meg Jóna Jánost.

Következtek volna a névszerinti szavazások, de mindjárt az elsőnél kitűnt, hogy határozatképes számban nincsenek, mert a Hortobágy-kérdés letárgyalása után a bizottsági tagok javarésze eltávozott a közgyűlés, miután a főispán a jegyzőkönyv hitelesítését dec. 11. napjának d. u. 4 órára halasztotta, fél 7 órakor véget ért.

A közgyűlés és a Hortobágy hasznosítása.

Ira: Oberon.

A közgyűlési vita után eszünkbe jutott a bibliai példázat a magvakról, A szántóvető ember ugyanis kiment a mezőre és vetetett. A mag egyrésze kősziklára esett és így nem kelt ki; a másik az útféle hullott, hol a járókelő emberek eltaposták, ismét a másik rész a tövisek és bojárjónak közé hullván, kikelték ugyan, de a gyönge buzaszálat az erősebb gaz elnyomta, ismét egy részét a medarak fegyasztották el és csak egy igen kevés jutott a jó földre, mely gyümölcsöt hozott.

Fiat applicatio!

A Hortobágy hasznosításának tárgyalásánál igen sok jó eszmére találtunk. Nemes mag, értelem, termőképes a *Kövendy Domokos* javaslata, melyet örömmel üdvözlünk mi is, lapunk hasábjain méltatva azt érdeme szerint *Értelmes* mag a *Király Gyula*-féle tanácsi javaslat, mely koncepciójában nem oly merész, mint a *Kövendy*-féle, mely nagy lépéssel vinné Debrecen a modern agrikulturna felé. A gazdaközösség javaslata is *letszelős*, de vég-eredményében majdnem kivihetetlen, részint azért, mert a megajánlási összeg nagyon csekély, részint mivel az ily módon való megoldás nem volna arányban azzal a haszonnal,

mely a fentebbi két javaslat elfogadása esetén a házipénztárnak jutna. Végül a *Vinnay-Jármý-féle* javaslat értékét kétségessé teszi az, hogy nem állanak oly adatok előttünk, melyek az öntözés mérhetlen költségei ellenében használnak kecsegtetnének bennünket. Mindezek felett azonban lehet eszmét cserélni, a különböző javaslatokat összeegyeztetni, a kivétel módozatain változtatni, de nem volna szabad szerény nézetünk szerint a kérdés megoldását a jövő év végére elhalasztani.

A halasztás nemcsak idővesztés itt, hanem egy *törekvés* az eszme agyonhallgatására és megolásra, azok részéről, akik képzelt jogaikban mintegy kéjelegve százdok hibájából nem akarnak kibontakozni. Kétséges értékű jogszokásra nézetünk szerint a busnara támaszkodva kétségbeesett erőfeszítéssel akarják ezt az életrevaló eszmét a napirendről leszorítani. Ha nem így volna, akkor nem jaldulna fel *Szentessy János* bizottsági tagtársunk és nem kívánná keresztényi érülettel *Kövendy Domokost* a Tiszába fojtani becületés és önzetlen munkájáért, melyel a Hortobágy hasznosítását kidolgozta. Mellékesen megjegyezzük itt, hogy nem vesszük zokon *Szentessy János* darabos közbeszólását, mert hisz nem is kívánhatjuk tőle, hogy megértse és méltányolja a Kövendy Domokos szellemi munkáját. A varga is ócsárolta Apelleszt, de Apellesz azért csak Apellesz maradt, a tudákos varga pedig tovább varta jól-rosszul a koturnusokat... Éppen azért csakis azt a tanácsot adhatjuk *Szentessy János* bizottságnak, hogy aki nem ért arabusul, ne beszéljen arabusul.

Évtizedek óta foglalkozunk, tanakodunk, gyűlésezünk, véleményezünk a Hortobágy hasznosításának kérdésében. Megvitattuk jogi, gazdasági, szociális oldalait és mikor azt hittük, hogy nyélbe ütöttük a dolgot legalább annyira, hogy a közgyűlés szabadon választhat a szebbnél-szebb tervek közül, akkor *nascitur ridiculus mus* a hegyek vajdása után. „Nincs előkészítve a javaslat” hangzik egyfelől, „a Tiszába kell dobni Kövendyt, mert ily szép javaslatot mert teremteni”, harsog a szó *Szentessy János* bizottsági tag ajkáról, meg kell fontolni még egyszer, vajon nem sérti-e a városra nézve dus hasznót hozó hasznosítás a zsebeket, melyek a természetlenk kürtölt Hortobágyból eddig jól megteltek, egyzóval, amit eddig irt a sajtó, az nem igaz, amit a szakbizottságok éveken át kiizadtak az haszontalan munka, a javaslatokat készítők álmodozók, kába idealisták, megrontói a polgárságnak, megölői az állattenyésztésnek. Amiből aztán az volna a következtetés, hogy maradjon minden a régiben, éljünk meg a csalékony délibábóll, folytassuk az eddigi mese-szerű kihasználási rendszert úgy azonban, hogy a Hortobágy negyvenkétezer holdja csak azon boldogoknak hozzon hasznót, akik a képzelt jog ingadozó álláspontjára helyezkedve, fájó szívvel válnának meg ama jövedelmi forrástól, mely mellett a város házipénztára szomjas marad.

A közgyűlés nem tárgyalta a javaslatokat, hanem kimondta, hogy 1907 szeptember 1-ére kívánja ezen kérdés megoldását napirendre tenni. Ne legyünk Kasszandrák, de mi azt hisszük, hogy évek fognak ismét eltelni, háromszor is megjönnek a sáskák a délibábos pusztára, míg a közgyűlés e tekintetben határozni fog. Ismerem önmagunkat, ismerem azt a szellemet, mely a csomók megoldásától irtózik. Hány és hány üdvös eszmét adtak már a bizottságok és a tanács a közgyűlés elé és mi lett soruk? Levettük a napirendről, nehogy szemünkbe vágják, hogy mi nem vagyunk abberiták; kitoltuk a terminusokat a grac-

cas calandás és mindig megnyugtattuk magunkat azzal, hogy nincs most kedvező, napfényes idő az eszme megérlelésére. A nembánuomság, maradiság, vaskalaposág posványában aztán a legszebb tervek elpusztultak, a legemesebb eszmék magvai elrothattak és bár milliókat költöttünk mégis úgy vagyunk, hogy egyik-másik alkotás és közhasznú intézmény tekintetében, magyarosan szólva ja kisebb városok lepálnak bennünket.

Sebaj, csak disztó legyen, de jó kövér és olcsó legelő a Hortobágyon...

Minek az egyetem, minek a csatornázás és vízvezeték? Ugyis sok az okos ember köztünk egyetem nélkül is, mondja *Szentessy János* bizottsági tag. Minek a csatorna és vízvezeték. Aki nem életrevaló, halljon meg. Eddig is elvöltünk vízvezeték nélkül, mégis hőtig éltünk.

Ilyeneket hallunk Debrecenben és ilyen beszédekot mindaddig fognak hallani, míg közgyűlésünk képe meg nem változik. És pedig csak akkor lesz szinesebb, tisztább, ha a *virilizmus* intézménye megszűnik. Ne a vagyon adjon helyet a közgyűlési tervben a bizottsági tagoknak; hanem az intelligens gondolkodás, a város javát célzó törekvés. Akkor nem lesznek kerékkötők, hanem haladni fognak a város ügyei helyes mederben és a haladás nyomában egy modern város fog kifejlődni.

És mégis annak dacára, hogy a december 10-iki közgyűlés a Hortobágy hasznosításának nagy fontosságú kérdésének megoldását a jövő év őszére halasztotta, az eszme nem fog elveszni, mert a debreceni sajtó ébren fogja azt tartani és a tollnak erejével fog küzdeni a város eme nagy érdeke mellett. De a tanács is őrt fog állani, minden eszközt és alkalmat felhasználva arra, hogy a város jól felfogott érdeke diadalmasan kerüljön ki a hosszas tárgyalásokból és eszmecserékből. Meg fogja mutatni és be is kell igazolnia a tanácsnak azt, hogy a Hortobágy hasznosítása kérdésének megoldásától nem idegenkedik és a hasznosítás valamelyes módjának okos kivitelével meg kell cáfolnia azok vádját, akik azt állítják, hogy a választott tisztikar nem meri véleményét ezen kérdésben szabadon nyilvánítani. Ha nem is sikerül a hasznosítást a kiszabott időre keresztülvinni, az eszmét ébren kell tartani, mert ha elalszik, városunk előbb-utóbb pénzügyi zavarokba jut.

A beadott javaslatok részletes bírálásába ez alkalommal annál kevésbbé bocsátkozunk, mert a részletkérdéseknek még igen erős tisztítóüzön kell átmenniök. Talán a közel jövőben új javaslatokról is fognak hallani. Az eszme szép, országos, nem pusztán helyi érdekű, méltó tehát arra, hogy a szakfőriak vele foglalkozzanak. Lapunk éppen ezért készséggel nyitjuk meg a javaslatok közlésére és gondoskodunk arról is, hogy azokal minden érdeklődőnek és a bizottsági tagoknak kezébe éljussanak.

Háromnegyed esztendő alatt sokat lehet dolgozni, sőt még az is lehetséges, hogy addig a most elfoglaltakat is meglehet győzni arról a megdöndíthetetlen igazságról, hogy a *Hortobágy hasznosítás terének keresztülvitele egyaráni érdeke a városnak és a polgárságnak*. Ahol a hasznosítással az egyik nyer, nyer a másik is. Éppen azért kellő higgadsággal, szakértelemmel, a különböző tisztos nézetek összeegyeztetésével, szenvedélyektől és indulatoktól mentes és kölcsönös jóakarattal kell ezt a nagy kérdést tárgyalni, vitálni és ha az összes összehordott anyagot bölcs mérséklettel fognak elrendezni, mindanyian be fogjuk látni, hogy munkánkat siker fogja koronázni.

Kivonat

a debreceni ev. ref. egyház presbyteriumának 1906. évi dec. hó 5-ik napján tartott gyűlése jegyzőkönyvéből. 1433—1906. P.

A folyó évi 1106. sz. P. végzéssel felkért küldöttség betervezi javaslatait a következő presbyterválasztás alkalmával szükséges teendőkre vonatkozólag.

Végzés.

E javaslatok folytán presbyteri gyűlésünk a következő presbyterválasztás alkalmával szükséges teendőkre nézve a következőkben rendelkezik:

1. A választás utján betöltendő presbyteri és egyházközségi közgyűlési tagsági helyekre vonatkozólag az évi 1403. szám alatt már határozat mondatván, ennek kiegészítésül kimondatik, hogy:

a) A Nagy János helyett, aki 1900-ban újra választott és 1893-ban presbyteri tisztről lemondván helyére Bányai István hivatott be és azóta folytonosan szolgál, Bányai István ur helye lesz új választás folytán betöltendő.

b) Az egyház szavazó tagjainak, a bemutatott minta szerint, tájékoztató bocsátatik ki és ennek 6000 példányban kinyomatása elrendeltek.

c) A presbyterválasztáshoz szükséges szavazólapok a bemutatott minta szerint 6000 példányban kinyomatnak.

d) Az egyházközségi közgyűlési tagok választására szükséges szavazólapok a bemutatott minta szerint 6000 példányban kinyomatnak.

e) Utasítatik a gazdasági bizottság elnöke, hogy a b), c), d) alatti nyomtatványoknak a választók részére leendő kézbesítése iránt akként intézkedjék, hogy a választók ezeket a nyomtatványokat a kitűzendő (december 29-ike) szavazási ideje előtt, legalább 48 órával előbb megkapják.

2. A választás közhírré tétele és a választók névjegyzékének közszemlére kitételére nézve az évi 1403. sz. a. már intézkedés tételén, ez intézkedés kiegészítésül

a) utasítja az egyházi számvevőt, hogy egyháznak választóképes tagjainak névjegyzékét a hat főtca szerint betűrendben az évi dec. 5-én délután 5 óráig készítse el, megjegyeztetvén, hogy ebbe a névjegyzékbe azok az egyháztagok vehetők fel: kik a törvény 195. §-a szerint az előző év, vagyis 1905 dec. 31-ig fennlevő egyházi adó- és közalpi tartozásait a f. évi dec. 1-ig befizetik, — továbbá felvendők a folyó évi adózókat beirt új egyháztagok tekintet nélkül arra, hogy adójukat kifizették e vagy nem fizették ki.

Tudomásul veszi a főjegyző jelentéséből, hogy az elnökség ebben az értelemben idejekorán utasította a számvevőt, minek folytán a választók névjegyzéke készen van.

b) Utasítja a számvevőt, hogy a választók névjegyzékét folyó évi dec. 6-án reggel 9 órától 15 óráig délután 5 óráig saját hivatalos helyiségében tegye ki közszemlére, minden érdeklődő egyháztagnak mutassa meg, a netaláni felszámolókat, ha szöbelileg tétetnek, vegye jegyzőkönyvébe, ha írásba adatnak be, fogadja el és az évi dec. 15-én délután 6 óráig jegyzék mellett észrevételeivel terjessze az itt „C” alatt megválasztott küldöttség elnökéhez.

e) A netalán teendő felszámolókat elbírálására és külön külön, illetőleg az E. T. 197. § második bekezdése értelmében egyenként leendő elintézésére vonatkozólag határozati javaslatok készítésére Dicsőfi József lelkész és Vecsey Inre gazd. bizottsági elnök vezetése alatt ifj. Kertész István, Kovács János, Kovács Lajos, Pethő István, Kecskés István, dr. Bacsó Dezso presbyterekből és jegyzőül a főjegyzőből megválasztott küldöttséget felkéri oly módon, hogy megbízásában lehetőleg gyorsan járjon el és határozati javaslatait presbyteri gyűlésünkhöz terjessze, kimondatván, hogy a határozati javaslatok tárgyalása végett az évi dec. 16-án presbyteri gyűlés fog tartatni.

d) Felhívja az elnökséget, hogy a választók névjegyzékét a felszámolókat elintézésre és az E. T. 197. § második és harmadik bekezdésére való tekintetből a felszámolókat elintéző határozatuk írásban kiadását követő 3 nap és az eszper döntésére szükséges hét nap letelte után szabályszerűen zárja le és hitelesítse.

3. A szavazás helyül kitűzetnek:

a) a Csapó-utcai (I. ker.) választók részére a csapó-utcai ev. ref. leányiskola, Csapó-utca 46.;

b) a Péterfia-utcai (II. ker.) választók részére a egyház tanácsterme, Egyháztér 17. sz.;

c) a Hatvan-utcai (III. ker.) választók részére az ev. ref. tanító otthona (az egyház consistorális házában Egyháztér 17. sz. a., az udvaron hátul);

d) a piac utcai (IV. ker.) választók részére a Miklós-utcai ev. ref. leányiskola, Miklós-u. 12.;

e) a varga-útcai (V. ker.) választók részére a timártársulati iparcarnok, Hunyadi u. 1.;

f) a Kossuth-utcai (VI. ker.) választók részére a Kossuth-utcai ev. ref. leányiskola, Kossuth-u. 33.

4. Presbyteri gyűlésünk a szavazási idejét az évi dec. 29-én — szombaton — délelőtt 9 órától délután 4 óráig tartó időre tűzi ki. A szavazás megkezdetvén, a szavazók folytonosan jelentkezhetnek és beadhatják szavazataikat.

5. A szavazatok átvételére oly módon, hogy a szavazókról folyószám, névjegyzék, sorszám, név, utca és házászám bejegyzésével jegyzék vezetendő, — továbbá a szavazatok összeszámolására, ennek alapján a szavazás eredményének a legtöbb szavazatok száma szerinti sorrendben leendő összeállítására, a szavazólapoknak, névjegyzéknek, a szavazásról vezetett jegyzéknek és iratoknak csomagolva és lezárva a központi bizottsághoz betervezésére a következő utcai küldöttségeket választja meg és küldi ki:

a) a Csapó-utcára, a Csapó-u. ev. ref. leányiskolába kitűzött szavazáshoz elnökül: K. Kiss József, helyettesül Pongó Lajos; tagokul: Polgári Márton, Molnár Ambrus, Szabó József, Bihari István presbytereket; jegyzőül: Nagy Károly tanítót, helyettesül Sz. Szabó László tanítót.

b) a Péterfia-utcára az egyháztanács termébe kitűzött választáshoz elnökül: dr. Nagy Zsigmond, helyettesül L. Nagy Bálint; tagokul: id. Faragó András, Seres András, Mészáros János, Pálfi Ferenc presbytereket; jegyzőül: Dávid Mihály, helyettesül Dávid Sándor tanítókat.

c) A Hatvan-utcára, a tanító otthonába kitűzött szavazáshoz elnökül Oláh Károly, helyettesül Harangi Sándor; tagokul: id. Bányai István, Kertész Mihály,

Zöld János, ifj. Mike Ferenc presbytereket; jegyzőül: Káposztás Imre, helyettesül Szóke János tanítókat.

d) A Piac-utcára, a Miklós utcai ev. ref. leányiskolába kitűzött szavazáshoz elnökül: Kazinczy Gábor, helyettesül Tóth Sándor; tagokul: Kertész János, Török Péter, Csanak József, ifj. Faragó András presbytereket; jegyzőül: Zong János, helyettesül Hatvani József tanítókat.

e) A Varga-utcán a tímártársulat iparesarnokába kitűzött szavazáshoz elnökül: dr. Kocsár Gábor, helyettesül Kovács Lajos; tagokul: Alföldi Gábor, Pethő Lajos, Tóth Gergely, Kálmán András presbytereket; jegyzőül: Herczegh János, helyettesül Horkai Lajos tanítókat.

f) A Kossuth-utcára, a Kossuth-utcai ev. ref. leányiskolába kitűzött szavazáshoz elnökül: Bészler Károly, helyettesül Móricz Ferenc; tagokul: Zs. Papp János, Kulcsár Gábor, dr. Sz. Szabó József, Molnár Sándor presbytereket; jegyzőül: Szendi Imre, helyettesül Tasy Miklós tanítókat.

6. A legtöbb szavazatot nyert egyének az E. T. 23 §-a alapján megbirálási-ára, a szavazás mind a hat utcán elért összes eredményének egységese kimutatásba foglalására s annak megvizsgálására, hogy a szavazás az 5. pont szerint szabályszerűen folyt-e a szervezeti szabályok 13. §-a értelmében az elnökség vezetése alatt a lelkesíti kar tagjaiból Csapó-u. Varjas János, Kovács János, Péterfia-u. Kulcsár Endre, Harsányi Gusztáv, Hatvan-u. Kovács József, Komlóssy Arthur, Piac-u. dr. Bacsó Dezső, Márton Imre, Varga-u. Pethő István, Kiss Gábor, Kossuth-u. dr. Sz. Szabó József, Jubás Ignác, B. Nagy János presbyterekből, Vecsey Imre gazd. elnök és Somogyi Pál főjegyző tagokból a központi bizottságot megválasztja és felkéri, hogy a választás eredményéről presbyteri gyűlésünkhöz tegyen jelentést.

7. Az egyházi törvény 21. §-a alapján felhívja

a) az ev. ref. tanítótestületet, hogy az idézett szakasz a) pontja értelmében hat képviselőjét válassza meg és ezek neveit jelentse be;

b) megkeresi az ev. ref. főgyűmäsium és az ev. ref. leányiskola tanárkarát egy-egy képviselőjének megválasztására és a presbyteriumba küldésére.

8. Megbizza a gazd. bizottság elnökét, hogy a presbyterium határozatainak végrehajtását ellenőrizze, szükség esetén intézkedjék a választás szabályszerű és zavartalan lefolyásának érdekében, a felmerülő költségeket utalványozza; mint szintén felhívja Jeney Miklós aljegyzőt is, hogy tegyen intézkedést arra nézve, mikép a szavazás idején, annak egész folyamata alatt, a rend fenntartására mindegyik szavazó helyen rendőrr legyen.

9. Megkeresi az iskolaszék elnökét a szavazó helyekről kijelölt iskoláknál teendő intézkedésért, valamint a tímártársulat elnökét, hogy a társulat arucsarnokában a szavazásra alkalmas helyet kijelölni és átengedni sziveskedjék.

10. Utasítja a gazd. gondnokot, hogy felelősség terhe alatt a szavazóhelyekre a zárható ládákat a választók névjegyzékével, iratokkal, írószerekkel, gertyákkal ellátva, idejekorán szállíttassa és szintén felelősség mellett tegyen meg minden intézkedést arra nézve, hogy a küldőtségek megbízatásaikban fennakadás nélkül járhasanak el, megjegyezve, hogy

a szavazók névjegyzékét a számvevőtől, az írószereket és egyéb szükségességeket a levéltárnoktól veszi át.

11. Kimondja presbyteri gyűlésünk azt is, hogy ezuttal 25 pótpresbyter fog választatni.

Miről a számvevő, Vecsey Imre gb. elnök, Dicsőfi József küldőtségi elnök, az elnökség mindkét tagja, az utcai szavazászedő küldőtségi tagjai, elnökei, Jeney Miklós aljegyző, a gazd. gondnok végzésileg, az ev. ref. főgyűmäsium igazgatója, az ev. ref. fels. leányiskola igazgatója, a tímártársulat elnöke, az ev. ref. tanítótestület levélben értesítettnek.

Kelt mint fent.

Kiadta:

Somogyi Pál.
főjegyző.

A rózsá ápolása.

A virágkedvelőnek nagyon sok bajt okoz ilyenkor, vagy még hamarabb a rózsák téli átteleltetése. Sok mindenfajta módot ajánlják. A legközönségesebb és legelterjedtebb a koronának földdel való betakarása. Ez az eljárás azonban rendszerint kissé nehézkés, noha eddigelő a legjobbnak bizonyult is. Az újabb módok közül, amelyeket részben kereskedelmi kertészek, részben pedig rózsakedvelők próbáltak ki, egyet említenek meg mint egyszerűbbet, könnyebbet és olcsóbbat, amelyet Hartmann nevű kertész próbált ki és amelynek eredményes voltáról meg is győződött. Eljárása a következő. A kertben levő fűvet rendszerint másodsor is le szokta volt kaszálni, de ez a kedvezőtlen időjárás miatt a legtöbb esetben megromolván, hasznavehetetlenné vált és így a komposzt földre került. Az előző teleken azonban arra a gondolatra jött, hogy a széna-hulladékot a rózsák betakarására használja föl. A gondolatot tett követte. Két-három, sőt több lehaljított rózsakoronára, amelyek egy irányba helyeztetek, mindenekelőtt öreg csomagoló vagy zsák vásznat borított, előlé mintegy 10 centiméter vastagságban teregette ki az említett széna-hulladékot. Március elején ezt a kitergetett hulladékot eltávolította és mintegy 14 nappal később a csomagoló vásznat is Ezáltal a rózsák koronáit lassankint a levegőhöz és világossághoz szoktatta. Mintegy száz rózsza tövénél alkalmazta ezt az eljárást, amely félannyi időt tett igénybe a megszokott módnál és amellet rózsái 16° R. hideget teljesen jól állottak ki és egyetlen egy vesztesége volt csak. Ez is egy olyan rózsafajta volt, amelyről általánosan ismert, hogy rendkívül érzékeny. Szokás fenýógalyakkal is betakarani a rózsákat, ami igen célszerű, de mivel az anyag beszerzése nagyon nehéz, vagy inkább körülményes, csak ott alkalmazható, ahol fenýőerdők vannak a közelben. Eljárását Hartmann egyszerűbbnek, tisztábbnak tartja s különösen a pázsiton álló rózsáknál a földdel való takarásnál sokkal előnyösebbnek mondja. Van egy másik eljárás is, amelyet saját magam is kipróbáltam és ez a következő: Nem magas, hanem csak félmagas, vagy helyesebben középtörzsű és egészen alacsony rózsáknál alkalmazható. A rózsák fölé bambuszrúdtól szőlő- vagy bakkaróbból nyereg-vázat építünk. Az egyes karókat meglehetősen sűrűn állítjuk egymás mellé, úgy, hogy a felső végük egymást átkarolván x alakot képez. Hogy az egész váz szilárdabb legyen, valamennyi karón át a karók keresztzetésűnél egy karót fektetünk, amelyhez a többit hozzáerősítjük. Ha ez a kunyhó-szerű váz kész, szuppot teregetünk ki föléje és erre azután lombhulladókat rakunk. Az egész alkotmány pázstör- vagy csész-kunyhóhoz hasonló. A mikor tavasz beálltával a fagy

engedni kezd, lassanként bontogatni kezdjük a kunyhót, először csak az egyik szögleten, hogy egy kis levegő jusson a rőszákhöz és megszokják a friss levegőt Majd nagyobb rést csinálunk, oldalt, a tetőn, az időjárásához képest és ekként szoktatjuk a levegőhözés vi lágosságához. Hogy ez a módszer jó, arról egy-egy kísérlet által meg lehet győződni, s ha bevált, nagyobb arányban is alkalmazni.

Körrendelet.

37406—III. a. 1906. B. M. számú körrendelet.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Felhivom Cimet, miszerint a törvényhatósága területén tegye a legterjedelmesebben közhírré, hogy mindazon esetekben, amidőn egyes kívándorlók valamely külföldi állam területén, munkálkozás beállott baleset következtében elhaláloznak és itthon levő családtagjaik, e miatt a külföldi hatóságoknál, vagy magántársulatoknál kártérítést, illetve valamely adományt akarnak kieszközölni, forduljanak haladéktalanul — a szükséges igazolási iratok és meghatalmazás megküldése mellett — az illetékes cs. és kir. osztrák magyar külképviseleti hatóságainkhoz, minthogy a magánosok ebbeli eljárása a szerzett tapasztalatok szerint az elintézését csak késlelteti s igen gyakran annak sikerét kockáztatja.

Budapest, 1906. évi szeptember 24. én.

A miniszter meghagyásából:

Szabó, s. k.

miniszteri tanácsos.

A másolat hitelűl.

Debrecen, 1906. december 8.

Dr. Vargha,

polgármesteri titkár.

Napoleon könyvtára.

James Westfall Thompson, az „Atlantie Monthly”-ban érdekes tanulmányt írt Napoleon tábori könyvtáráról. A nagy francia generálisoknak ugyanis — akik között akárhány volt a műveletlen és tudatlan katona — meg volt az a szokásuk, hogy a hadjáratok alatt podgyászukban néhány száz kötet olvasni valót cipeltek magukkal. Ennek a szokásnak az eredete Napoleonra vezetendő vissza: a marsall urak nem azért vitték magukkal a könyveket, hogy a csaták zaja után legyen mivel szórakozniok, hanem azért, hogy a császárt majmolják.

Annál több értelme, annál nagyobb jelentősége volt a Napoleon tábori könyvtárának. A császár könyvtárnokának nem volt valami irigylendő állása. Azok a rendeletek, amelyeket a császár 1808-ban a könyvtárosának egy tábori könyvtár beszerzésére vonatkozólag adott, majdnem ugyan hangzanak, mint egy döntő csatára vonatkozó parancsok.

„A tábori könyvtár ezer darab tizenkettedrét kötetből fog állani — mondja arendelet. — A könyvek nagyon olvasható betűkkel legyenek nyomtatva, margó nélkül, hogy helyet lehessen megtakarítani. A könyveket maroquinba kell kötni és 60 darabjával elcsomagolni a belül bársonnyal bevont bőrládákba. A könyvek között 40 theologiai mű lesz, 60 epikus költemény, 40 kötet szimfónia, 60 kötet vers, 60 kötet regény és 60 történelmi munka. A többi kötetet a könyvtárnok nevezetes férfiak emlékirataiból válogassa össze.”

A császár terveit mindig figyelemmel lehetett kísérni azokból az utasításokból, amelyeket Barbiernak, a könyvtárnoknak adott. Ha az ember megnézi ama könyvek listá-

ját, amelyeket a császár esetről-esetre kért, vagy ama történelmi kivonatokat és kimutatásokat, amelyekkel Barbiert megbizta: nyomban világosan áll az ember előtt, hogy a császár min törte a fejét.

Mikor Indiában halálos csapást akart mérni az angolokra, megparancsolta Barbiernak, hogy állítsa össze mindazoknak a haborúknak lajstromát, amelyek az Eufrátes völgyében lezajlottak. Crasus és Antonius hadjáraitól kezdve Trajánus és Julianus vállalkozásáig. E lajstromhoz térkepek és e hadjáratokról szóló eredeti munkák kivonatai voltak mellékelve. A császár Barbiert egyszer azzal a kívánsággal lepte meg, hogy pontos adatokat kért egy Nagy Sándorról peza nyelven írt munkát illetőleg.

Ha egy diplomata 1811. vége felé betekintethetett volna a tábori könyvtár bőrládáiba, semmi kétsége nem lett volna az iránt, hogy Napoleon micsoda haborúra készül.

„December eleje óta — írja Westfall Thompson — a könyvtárosnak adott rendeletek egy államtítok fontosságával bírtak. Napoleon olyan könyveket kért, amelyekben adatokat találhat Litvániáról. A folyókról, erdőkről, mocsarakról, utakról. A császár mindent tudni akar, Olvasni akarja Kurland történetét, továbbá XII Károly lengyel és orosz hadjáratának történetét. Alaposan meg akar ismerkedni Livónia és egyéb balti tartományok földrajzával, történetével és topográfiájával. Kéri továbbá Wilson angol ezredesnek az orosz hadseregéről írt könyvét (francia fordításban) és Prothonak ugyanerről a témáról írt munkáját.”

A könyvek ez egyszerű felsorolása elárulhatta volna az orosz kormánynak nemcsak azt, hogy Napoleon haborúra készül, hanem azt is, hogy még haborozik, merre vegye útját, a Balti tenger, avagy Litvánia felé, hogy még nem tudja Pétervárnak tartson-e, avagy Moszkvának? És ugyanezekkor, amikor a császár összeállította magának az Oroszországra vonatkozó munkákat meghagyja a könyvtárosának, hogy ne feledkezzék meg Montaigne „Essais”-jéről, amelyet az orosz háború alatt olvasni akar.

Hirek.

— **A vándortárlat megnyitása.** Az országos képművészeti Tar-ulat vándortárlatát f. hó 13-ikán nyitották meg városunk székházának nagytermében. Jelen voltak a megnyitáson Wesszprény Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Porubszky Jenő kir. táblai elnök st. Balogh Bertalan elnök üdvözölte a főispánt, kérve a város közönségének partitolasát. A főispán szép szavakban köszönte meg az üdvözlőket és megnyitotta a tárlatot

— **Uj megálló.** A kereskedelmiügyi miniszter a debrecen — hajdu-sám-óni h. é. vasút 96 — 75. sz. szelvényének Debrecen erdőri lak elnevezéssel megállóhelyet engedélyezett.

— **Lemondott anyakönyvvezető.** Járóssy Lajos anyakönyvvezető helyettes állásáról lemondott. A közigazgatási bizottság januári ülésében fog helyének betöltéséről intézkedni.

— **A boritalodó leszállítása.** Mindig szélesebb körben terjed az a mozgalom, amelyet a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete a boritalodó leszállítása, illetőleg eltérő érdekekben indított. Az egyesület legutóbb a gazdasági szervezetekhez fordult körlevéllel, kérve, hogy a kormányhoz és magához a törvényhozáshoz intézzenek föliratot a boritalodó eltérő tárgyában, ugyanerre kérte a törvényhatóságokat is, amelyek egyenként foglalnak állást a boritalodó eltérő mellett. Azonkívül az egyesület, ugy mint a közelmúltban az olasz bor behozatalának megszüntetése érdekében tettek, a közvélemény érdeklődését is föl akarja kelteni ebben a kérdésben. A közönség érdeklődését az egyesület vidékenkint rendezendő nép-

JAVASLAT

A „HORTOBÁGY” HASZNOSÍTÁSA TÁRGYÁBAN.

Hogy Kövendy Domokosnak igen szépen ki-gondolt és nagy tudásra valló javaslata elfogad-tassék, arra sem most, sem a közel jövőben nin-csen kilátás.

Virágos nyelven írott költemény az, amelyik messze fölötté áll az általános gazdasági ösmere-teknek és azért nem hisz a nagyközönség reális voltában.

Majd valamikor a késő unokák büszkén fog-nak rá hivatkozni, hogy Debrecen városának már a huszadik század elején is volt igazán tudom-ányosan képzett gazdája, de ma még nem tud-nunk az ő színvonalára emelkedni. De ha már nem értjük meg, vagy ha nem fogadjuk el a tőkésélet jót, legalább ne fogadjuk el olyat, ami vagy kellőleg megindokolva nincsen, vagy pedig helytelen számítási alapokra épül.

Mert nincs kellőleg megindokolva a tanács javaslata, a gazdasági egyesületé pedig egészen helytelen.

Az előbbi csupán a házi pénztár érdekét tartja szem előtt s amellett elvileg védelmébe veszi ugyan az állattenyésztés kérdését, de nem oldja meg azt. Ez a javaslat nem tartalmaz egyebet, mint a jelenlegi 42.000 kat. hold legelőnek 24.000 kat. holdra való összehúzóását, anélkül, hogy megmondaná, a 15.000 kat. hold szántó, a 3000 kat. hold öntözött rét és a 24.000 kat. hold legelő egymással kapcsolatban, egymás támogatására, avagy egymástól függetlenül létesítenek-e; nem terjeszkedik ki arra, hogyan szándékozik azt a jószágállományt, amelyik eddig a 42.000 kat. holdon csupán tengődött, a 24.000 kat. holdon fentartani; s végül nem nyújt kellő tájékozódást az egész művelét finanszírozásáról sem.

A gazdasági egyesület javaslata csupán jel-szavakra építi egész tervezését és annak pénzügyi lebonyolításáról teljesen hamis képet nyújt.

Mindenki előtt ismeretes tény s a javaslatnak indokoló része azt nyíltan be is vallja, hogy a debreceni gazda csak kénszerűségből legeltet a Hortobágyon, mert földjét a küszöbíg felszántja.

De kénszerűségből legeltet ott a debreceni gazda már azért is, mert azon a legeltetésen haszna nincs. Az ott legelő jószág sem osonra, sem husra nem termel, az csak az időt tölti s mire ősszel a legelő elfogyott, elfogyott a jó-szág is.

Az ilyen legeltetés számos jószágként 10 koronával meg van fizetve s ha ezen nincsen veszteség, annak oka csupán az, hogy e válság-díj fejében termést adott a szántóföld az ajtó küszöbéig.

A számos jószágként 10 koronával ezeitől is fizetelt terheknek elvállalásán felül azonban a gazdasági egyesület javaslata a Hortobágy vétel-ára fejében megajánl nyolc millió koronát Ennek évi kamata, törlesztéssel együtt 400.000 korona, 30 ezer darab számos jószágra elosztva tehát számos jószágként és évenként 13 1/2 korona.

A fentebb említett 10 koronával együtt 23 1/2 korona.

Ilyen magas legeltetési-díj mellett a mai kül-terjes legeltetési rendszer meg sem állhat, jobban tonékk a gazdák, ha jószágukat pénzben váltott legelőre az Avasba, vagy a Bükkbe hajtánák fel, mert ott ilyen, vagy ha esetleg valamivel ma-gasabb áron is, javulnának ahelyett, hogy sulyk-ból vesztenek.

Mintthogy tehát ez a külterjes rendszer meg nem állhat, bekövetkezik a legeltetési jogoknak értéken alul való eladása, a vagyonkomaszálás és végül a felosztás, aminek hasznát láthatja egynéhány pénzember, de a köznek abból haszna nem lehet. Elég legyen e helyen Karcag példá-jára hivatkoznom.

Ezt megakadályozandó, a közbirtokosságnak át kellene térnie a belterjesebb rendszerre, így biztosítván magát arról, hogy jószágállományára a legeltetés hasznát hajtó lesz. Ez a belterjesebb rendszer azonban, amint azt lentebb kifejténi fogom, mintegy 3 millió korona befektetés és ezenfelül tetemes fentartási és üzem költséget igényel, ami számos jószágként és évenként a befektetés után újabb 13 korona 63 fillér legelő-bérnek felel meg.

Ezekkel szemben azonban a feltörendő földek kat. holdankint mintegy 16 kor. jövedelmet ad-nának, 12 ezer kat. hold után ez a jövedelem 192 ezer korona, tehát számos jószágként 6 ko-rona 40 fillér. Az összes legelőbér számos jó-szágként kitesz: 10 + 13. 33 + 13. 63—640 = 30 korona 59 fillért.

Jelzálogközlésneképen ezeket a befektetési ösz-szegeket aligha sikerül biztosítani de ha gazdánk készenlétben tartják is azokat, nagyon meggon-dolandónak tartom, hogy nem volna-e célszerűbb ilyen áron valahol a hegyek között szerzeni legelőbirtokot. Ami azonban kétségen felül áll, az, hogy mindazokat a befektetéseket, amelyek-ről itt szó volt s amelyeket alább részletesen is felfogok sorolni, a város maga sokkal könnyeb-ben eszközölheti, mint a közbirtokosság, elsősor-ban, mert nem kell neki nyolc millió korona vételárt lefizetnie, tehát kisebb lesz a befektetés, másodsorban pedig, mert a befektetéseket olesó hitel utján is eszközölheti.

A fentebbieket összegezve, látjuk, hogy itt körömszakadtáig menő harc folyik a jószág-tenyésztés megmentésének jelszava alatt s míg a tájékozatlan gazdaközönség azért a jelszóért még saját existenciáját is képes volna aláaknázni, a tanács a Kövendy-féle gyáripárti és szociális és gazdasági egyesületi legeltetési terv között át-hidalást érve, amelynek pillérei azonban nin-csenek kellőleg megalapozva.

Az a meggyőződés, hogy a Kövendy-féle javaslat sorsa — sajnos — végkép eldöntött, de viszont a legelőt gazdaközönséget meg kell menteni a haraktiról és a jószágtenyésztést biztos

alapokra kell fektetni, arra készítenek, hogy alábbi javaslatomat ajánlom a tekintetes tanács és a közigyűlés figyelmébe:

1. Az egész hasznosítási tervvezet oly alapokra fektetendő, amelyeknek vezetészméje az állattenyésztés ügyének előmozdításán, tehát minden létesítménynek, amelyik a Hortobágyon tervbe vétetik, az állattenyésztést kell szolgálnia.

2. Az összes szükséges befektetéseket maga a város eszközöjje és ezek feletlen a legelőbirt és a feltérrendő területek bérlet inaga a város vételező be.

3. Meg kell állapítani a Hortobágyon legeltethető jóságállomány maximumát 30 ezer számos jóságának megfelelő mennyiségben.

4. Ennek a jóságállománynak elosztásához képest a Hortobágyot legelő-járásokra kell szakítani, illetve a jelenlegi felosztást a jövőre is fent kell tartani és minden ilyen járásn az ide beszállított jóságmenyiségnek megfelelő méretű öleket, alakot és karamokot kell építeni.

5. A szükséges alom előállítását végezt összesen mintegy 12.000 kat. hold nagyságú területet szántóvá kell átalakítani és pedig a szállítási távolságok csökkentése végett, oly módon elosztva, hogy minden legelőjárás közelébe jussjon egy gazdaság. Ezeket a gazdaságokat a város vagy házilag kezeli, vagy azzal a feltétellel adja bérbé, hogy a főszty a szalma termelésre fektetendő s a szalmát és szénát az alakokhoz, illetve a trágyát onnan szállítani a bérő köteles.

6. A Csunya földön 3000 kat. hold kiterjedésű területet öntözött rétté kell átalakítani és az itt termelt takarmányt a legelőtő gazdák jóságával feltételn azokban az időközökben, amikor vagy a legelő kímélése végett nem szabad legeltetni, vagy a legelő nem szolgáltat elegendő mennyiségű táplálékot.

7. A termelt trágyának háromnegyed része a szalmáért cserébe a gazdaságoknak visszaadatik, egynegyed része az öntözött réi és a legelő feljavítására fog fordítani.

8. A legelőt le kell csapnoti, a bognácsi irtást, ott, ahol az szükségesnek mutatkoznak, a bogyepesedést mesterségesen elősegíteni.

9. Jó legeltetési szabályzatot kell alkotni, amelyben többek között különös súly fektetendő a következőkre:

- a) a korai és késői legeltetés megszüntetendő;
- b) felazott tulajon legeltetni nem szabad;
- c) a legelőjárások legalább négy kisebb parcellára osztandók és a következő parcellára csak akkor szabad jóságot hajtani, ha megfelelő mértékben le van legelve;
- d) a parcella legeltetésén a szarvasmarhát követi a ló.

10. A jóságot minden éjleire be kell hajtani a karamokba, illetve alakokba, esetleg öleakba. Nagyon zord időjárás mellett legfeljebb rövid időre, felazott talaj esetén egyáltalában nem szabad kihajtani.

Javaslatom indokolásaképen közlöm az erre vonatkozó számítási adatokat:

Egy darab legelő jóság napi alomszükséglete a nyári hónapokban 2 kg. hat hó, vagyis 180 nap alatt 360 kg. 30.000 drb. legelő jóság hat havi alomszükséglete tehát 108.000 méter-mázsát.

Egy kat. hold szalmatermése mintegy 30 méter-mázsát, 108 ezer méter-mázsát szalma előállításához tehát 3600 kat. hold bevetett területre volna szükség.

Ha a helyi szokás szerint minden második évben termeltek ugyanazon a területen káposzta, akkor 7200 kat. holdat kellene felőrní.

Ennek a területnek megműveléséhez és a kötelek fuvar teljesítéséhez azonban mindig bőven számíthat, mintegy negyszáz fogal kell 1600 drb. jóságállománynyal.

Ennek a részére 365 nap alatt napi 3 kg. almot számíthat; az évi szükséglet mintegy 18000 méter-mázsát, ami hjaabb 600 kat. hold bevetett területnek, illetve 1200 kat. hold feltérrendő területnek felel meg.

Feltérrendő volna tehát összesen 8400 kat. hold. Hogy azonban a gazdaságban tartandó hasznosság és celekedő jóságára alá is jusszon alom, összesen 12.000 kat. hold lesz feltérrendő.

A legeltetési szabályzat értelmében a jóság átlag két hónapon át, vagy teljesen, vagy részben takarmányon tartatik. Ha teljesen takarmányon tartatnék számos jóságönként és naponként mintegy 9 kg. szénát kellene számításba venni; de miathogy részben legel is, elegendő napi 6 kg. 60 nap alatt tehát egy számos jóság három méter-mázsát, 30.000 drb. 90.000 méter-mázsát fogyaszt.

Ezt a mennyiséget az első két éven túl mintegy 3000 kat. hold öntözött szikes rét megtermeli. A termelt trágya számos jóságönként legelő jóságának hat hó alatt mintegy 20 méter-mázsát; 30.000 darabnál tehát 600.000 méter-mázsát.

Irásgyóság trágya termelése évenként és darabonként mintegy 60 méter-mázsát, 1600 darabnál mintegy 100.000 méter-mázsát.

Bentelkezősünkre áll tehát évente 700.000 méter-mázsát trágya.

A szükséges a szántóföldön kat. holdanként 250 méter-mázsát, 8400 kat. hold negyed részén, vagyis 2100 kat. holdon évenként mintegy 52.500 méter-mázsát.

Az öntözött rét trágya szükséglete kat. holdanként és évenként mintegy 90 méter-mázsát komposztrágya, amelyik kétharmadrészében célszerűen istállótrágyából készül. Az évi szükséglet tehát kat. holdanként 20 méter-mázsát istállótrágya, 3000 kat. holdon 60.000 méter-mázsát.

A két tétel összege 585.000 méter-mázsát, és marad feleslegül 115.000 méter-mázsát.

Ha ebből ép úgy, mint az öntözött rétnél komposztrágya készül, és minden kat. holdra 60 méter-mázsát komposztrágyát számítunk 40 méter-mázsát istállótrágyából, minden évben 2875 kat. hold legelő trágyázható be.

Javaslatom alapján a költségvetés a következőképen alakul:

I. Befektetések:

1. 12.000 kat. hold bergazdaságon épült tőke a 50 kor.	600.000 K.
2. 30.000 drb. számos jóság részére öleek, alakok, karamok a 20 kor.	800.000 „
3. 3000 kat. hold öntözésre való berendezésre a 550 kor.	1.650.000 „
4. Mintegy 30.000 kat. hold lecsapolása, belefoglalva a 9000 kat. holdnak felkészítést a 10 kor.	900.000 „
5. Mezei vasut mintegy	50.000 „
Összes befektetés:	3.200.000 K.

II. Pentartás:

3.200.000 korona tőke után állag a 2%.	64.000 K.
Összesen:	64.000 K.

III. Üzemi költség:

1. 175.000 méter-mázsát komposztrágya készítése a 20 fillér	35.000 K.
2. 3000 kat. hold öntözött rét üzemi költség a 50 kor	150.000 „
Összesen:	185.000 K.

IV. M é r l e g :

Tétel szám	Tétel	Bevétel		Kiadás	
		K	f	K	f
1.	12,000 kat. hold szántó bérösszege kat. holdanként a 16 kor. . .	192,000	—		
2.	3000 drb. számos jószág legelőbére a 15 korona . . .	450,000	—		
3.	3,200,000 kor. befektetési költség kamatja törlesztéssel együtt 5% . . .			160,000	—
4.	Fenntartási költség . . .			64,000	—
5.	Üzemi költség . . .			185,000	—
	Összesen:	642,000	—	409,000	—
		409,000	—		
	Marad évi tiszta bevétel	233,000	—		

Amíg tehát a gazdasági egyesület javaslatá értelmében belterjes gazdálkodás mellett a legelőtés számos jószágoként 30 kor. 59 fillérbe, addig javaslatom értelmében csupán 10 + 15 = 25 koronába kerül, és a város házépztára is évi 233,000 korona tiszta jövedelemhez jut.

Ajánlom javaslatomat a mértékadó körök figyelmébe, azt hiszem, hogy ha ezen az alapon dolgozva a részletkérdések is megvitathatók, az oly régen vajudó kérdés röviden megoldható lesz.

Debrecen, 1906. december 7.

Vinnay Géza,
műszaki tanácsos.

Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1906. év december hó 10-én tartott rendkívüli közgyűlésének jegyzőkönyve.

333
12388, 16858—16637 1906. bkgy. sz.

A Hortobágy hasznosítása ügyében az előmenyek és az eddig folytatott tárgyalások tüzetes ismertetése után előterjesztettek, a Hortobágy jövedelmezőbb kihasználása tekintetében a 210—10,691,1897. bkgy. sz. határozattal javaslat tételre kiküldött bizottságnak, továbbá Kövendy Domokos törv. h. biz. tagnak, valamint az ez ügyben a jószágartó gazdáknak a f. hó 25-én tartott értekezleten elfogadott s Rickl Antal értekezleti elnök által benyújtott javaslatait, melyek részint a „Város” című hivatalos lapban, részint önállóan nyomtatásban is megjelenve s minden bizottsági tagnak megküldve, mindenki előtt ismeretesk.

Egyidejűleg bejelenti a városi tanács, hogy Vinnay Géza műszaki tanácsos idevonatkozólag szintén adott be javaslatot, mellyel azonban a vár. tanács az idő rövidsége miatt érdemlegesen nem foglalkozhatott. — Ez utóbbinak is felolvasása után a városi tanács azon előterjesztést teszi, hogy a beterjesztett javaslatok mellőzésével a városi tanácsnak szintén bemutatott s a „Város” című lapban megjelent s a törvh. biz. tagoknak megküldött, s így azok előtt szövegezésében is egészen ismeretes hasznosítási javaslata lenne elfogadandó s a hasznosítás annak értelmében elrendelendő.

A tárgyalásnak ekként megkezdése után János Zoltán biz. tag azon érveléssel, hogy a hozandó határozat csak azon esetben lesz alaki tekintetben

helyes, ha az az ide vonatkozó törvény és szabályok szigorú megtartásával hozatik, indítványt tesz, hogy azok az érdekeltek, akiket ilyen esetekben a törvény és az ügyrend a szavazásból kizár, a fenforogó ügyben ne szavazhassanak.

Elnöklő főispánnak azon kérdésére, hogy kiket tekint 0 ilyen érdekelteknek, kijelenti, hogy érdekelteknek tartja azon biz. tagokat, kik hortobágyi legelőtési jogokat használva, ott legelőtnek, a városnak ezért bért fizetnek s így a törvény értelmében, mint olyanok, kik a várossal mintegy szerződési viszonyban vannak, a törvényhatóság közjavádalmaira vonatkozó ügyek feletti tárgyalásban részt nem vehetnek.

Dr. Freund Jenő, Juhász Ignác, Komlóssy Arthur biz. tagok felszólalása után elnöklő főispán nyilvánkoztatja, hogy a törvény a jelen esetre nem alkalmazható, mert a legelőtési beneficiumban és nem jogban részesül a városnak minden polgára bizonyos legelőtési díj, nem pedig bér fizetés mellett s így bérleti viszonyról szó sem lévén, attól, hogy szavazati jogával éljen, senki meg nem fosztható s az indítvány felett napirendre tér.

A tárgyalás felolvastatván, a városi tanács előterjesztésével szemben Márton Imre biz. tag 82 biz. tag aláírásával a következő szóval is indokolt határozati javaslatot nyújtja be:

Határozati javaslat.

Mint hogy Debrecen sz. kir. város közönségének egyik elsőrangú érdeke az állattenyésztés biztosítása, s e szempontból a Hortobágy hasznosításának kérdése mai napig sincs kellően előkészítve, ez okból bizottsági közgyűlésünk

1. a városi tanácsnak a Hortobágy hasznosítására vonatkozó s tárgyalás alatt levő javaslatát a napirendről leveszi;

2. a 210—10,691,1897. sz. határozatával a Hortobágy jövedelmezőbb kihasználása céljából javaslat tételre kiküldött bizottságot és a tanácsot utasítja, hogy a Hortobágy hasznosítása tárgyában a jószágartó gazdaközönségnek 1906. évi szept. 9-én tartott értekezlete által alakult bizottsággal az ügyben tárgyaljanak s a tárgyalásuk eredményét terjeszék bizottsági közgyűlésünk elé.

Többek hozzászólása és hosszas vita után, amelyben Kardos László, János Zoltán, Juhász Ignác, Márton Imre, Kiss Albert, dr. Freund Jenő, Komlóssy Arthur, Zádor Lajos, Herczegh János és dr. Bakonyi Samu vettek részt, Kardos László biz. tag azon indítványt teszi, hogy amennyiben ezen halasztási indítvány elfogadhatnák, kötelezessék a kiküldött bizottság, illetve a városi tanács, hogy a Hortobágy hasznosítására nézve zárt határidő alatt érdemleges javaslatot tegyen. Ezzel szemben Márton Imre eredeti határozati javaslatát tartja fenn azon pótlással, hogy a kiküldött bizottság érdemleges javaslat tételre ne kötelezessék, csupán arra utasításuk, hogy az ügy miben állásáról az 1907. évi szept. hó 1-ig jelentést tegyen önként érhetőleg nem lévén ez által kizárva az, hogy amennyiben érdemleges javaslatával is késsen van, — azt is beterjeszhesse.

Többek hozzászólása után elnöklő főispán előbb a napirendről való levételt célzó indítványt általánosságban szavazás alá bocsátván, az egyhangulag elfogadjatik.

Azután Márton Imrénnek Kardos László biz. taggal szemben tett azon indítványát bocsátja szavazás alá, hogy a kiküldött bizottság érdemleges javaslat tételre ne kötelezessék, csupán az ügy miben állásáról tegyen 1907. évi szeptember 1-ig jelentést.

Elnöklő főispán 21 biz. tagnak írásban beadott kérelmére a névszerinti szavazást elrendeli.

A névszerinti szavazás megkezdése előtt Kovács József polgármester bejelenti, hogy 6 és a városi tanács tagjai e kérdésben szavazni nem kívánnak, nehogy ha az érdelemleges javaslatlételre szavaznak, akkor a Hortobágy hasznosításának keresztül éroszakolásával, ha pedig az ellenkezőre adják szavazatukat, akkor a kérdés elodaszásával legyenek vádolhatók, mire elnöklő főispán ki-mondja, hogy ki-ki szavaz, vagy nem szavaz tet-szése szerint.

A névszerinti szavazás ezután megkezdte-vén „igen”-nel azaz a mellett, hogy a kiküldött bizot-tóság érdemleges javaslatlételre ne köteleztessék, összesen 65-en szavaztak.

„Nem”-mel azaz, akik azt kívánják, hogy a kiküldött bizottság a Hortobágy hasznosítása iránt a kitűzött határidőre érdemleges jelentést tegyen, összesen 37-en szavaztak.

Végül indítványoztatott, hogy a 210—10.691/897. kbgy. sz. a közgyűlési határozattal kiküldött s időközben már a közgyűlés által kiegészített bizottságba a mult évben elhalt ifj. Bánaiy István helyett egy biz. tag lenne bevasalztandó, melynek folytán Jóna János biz. tag egyhangu felkiáltás-sal a bizottságba bevasalztatik.

Határozat:

A szavazás eredményéhez képest kimondatik, hogy a biz. közgyűlés a Hortobágy hasznosításá-nak ügyét, mint a mely szerinte az állattenyész-tés biztosítása szempontjából ez idő szerint kel-

lően előkészítve még nincsen, a napirendről leveszi.

2. a 210—10.691/1897. kbgy. sz. határozattal ki-küldött bizottságot és a Tanácsot utasítja, hogy a Hortobágy hasznosítása tárgyában a jószágartó gazdaközönségnek 1906. évi szept. 9-én tartott értekezlete által alakított bizottsággal ez ügyben tárgyaljon s a tárgyalások eredményét terjessze a biz. közgyűlés elé;

3., felhívja a v. tanácsot, hogy az ügy miben állásáról 1907. szept. 1-ig jelentést tegyen.

A kiküldött bizottság az egyhangu felkiáltás-sal abba bevasalztott Jóna János biz. taggal kig-iegészítettven, megállapítatik, hogy az a követ-kező tagokból áll: Elnöke Kovács József polgár-mester, jegyző Varga Károly tb. tanácsnok. Tag-jai a városi tanács részéről: Vessey Imre fő-jegyző, Király Gyula tanácsnok, Dr. Magoss György t. főügyész, Roncsik Lajos főszámvé-vő.

A jog- s pénzügyi bizottság részéről: Simonffy Imre, Komlóssy Arthur, Márk Endre, Zádor La-jos, Dr. Bakonyi Samu, Komlóssy Dezső, Márton Imre. — A gazd. bizottság részéről: Horváth Ist-ván, Szentesi János, Polgári Bálint, Kövendy Do-mokos, id. Kertész István, Jóna János.

Miről a v. tanács további intézkedés végett az összes iratok kiadásával jkvton értesítetik.

Kelt Debrecen sz. kir. városi törvényhatósági bizottságának 1906. decz. 10-én tartott rendkívüli ülésében.

Weszprémy Zoltán,
főispán.

Király Gyula,
tanácsos.